

Pecyn Cymorth Ynni Dŵr Mwynglawdd

Ymgysylltu â Rhanddeiliaid a'r Gymuned

Crynodeb

Mae'n hanfodol bwysig meithrin cefnogaeth ac ymddiriedaeth gymunedol wrth ddatblygu prosiectau seilwaith ynni dŵr mwynglawdd gan y gallant arwain at darfu cymunedol sylweddol yn ystod y cyfnod cyflawni.

Mae'r adran hon yn ganllaw ar ddatblygu cynllun ymgysylltu â rhanddeiliaid a'r gymuned llwyddiannus ar gyfer prosiect ynni dŵr mwynglawdd.

Pwyntiau Allweddol

1. **Cymunedau Mwyngloddio:** Mae hen gymunedau mwyngloddio yn aml yn parhau i fod â hunaniaeth gref iawn. Mae enghreifftiau o sefydliadau/rhwydweithiau cymunedol mwyngloddio parhaus yn cynnwys:

- Hybiau cymunedol – e.e. Clybiau Lles y Glowyr
- Grwpiau cerddoriaeth fel bandiau pres
- Clybiau chwaraeon – e.e. pêl-droed, rygbi a chriced

Y cam cyntaf i unrhyw un sy'n trefnu prosiect ynni mwynglawdd yw ymchwilio'n drylwyr i hanes mwynglawdd yn yr ardal a cheisio gwybodaeth bellach gan gyn-lowyr ac aelodau'r gymuned am sefydliadau a sefydliadau gweithredol sy'n ymwneud â mwynglawdd. Mae hwn yn gam hanfodol i ddechrau adeiladu ymddiriedaeth a chydweithrediad cymunedol. Nid oes unrhyw beth all gymryd lle ymweld â'r ardal lofaol a siarad â chymaint o gynrychiolwyr cymunedol â phosibl.

2. **Nodi'r Rhanddeiliaid:** Cynnal dadansoddiad rhanddeiliaid cynhwysfawr i nodi a chategoreiddio'r rhanddeiliaid amrywiol sy'n ymwneud â'r prosiect seilwaith ynni mwynglawdd neu yr effeithir arnynt gan y prosiect seilwaith ynni mwynglawdd. Ochr yn ochr â'r gymuned lofaol, mae hyn yn cynnwys asiantaethau'r llywodraeth, sefydliadau amgylcheddol, cymdeithasau diwydiant, cyflenwyr tai, ysgolion, gweithredwr rhwydwaith dosbarthu ac eraill.

3. Diwydiant Ynni Dŵr Mwynglawdd: Mae Ynni Dŵr Mwynglawdd yn faes arbenigol iawn o arbenigwyr a sefydliadau yn y sector cyhoeddus a phreifat, gan gynnwys

- Awdurdod Glo
- British Geological Survey (BGS)
- Asiantaeth yr Amgylchedd
- Prifysgolion
- Arbenigwyr yn y sector preifat – drilio tyllau turio, dylunio a darparu rhwydwaith gwres ac ati.

Nid yw'n bosibl datblygu prosiect ynni dŵr mwynglawdd sy'n cydymffurfio'n gyfreithiol heb fewnbwn gan yr Awdurdod Glo a Chyfoeth Naturiol Cymru. Bydd datblygu perthynas adeiladol gyda'r ddau gorff hyn a'r gymuned arbenigol ehangach yn lleihau'r risg yn sylweddol ac yn helpu i ddatblygu prosiectau ynni dŵr mwynglawdd.

4. **Deall anghenion a phryderon rhanddeiliaid:** Ymgysylltu â'r rhanddeiliaid a nodwyd i ddeall eu hanghenion, eu pryderon a'u disgwyliadau o ran y prosiect. Cynnal arolygon, cyfweliadau, a thrafodaethau grŵp ffocws i gasglu gwybodaeth a mewnwleidiadau. Dogfennu a dadansoddi eu hadborth i lywio'r strategaeth ymgysylltu.
5. **Datblygu cynllun Ymgysylltu â Rhanddeiliaid:** Creu cynllun ymgysylltu â rhanddeiliaid manwl sy'n amlinellu'r negeseuon allweddol, y sianelau, ac amllder yr ymgysylltu.
- Dylai'r cynllun hwn ystyried anghenion a dewisiadau amrywiol grwpiau rhanddeiliaid gwahanol, gan ddefnyddio cymysgedd o sianeli cyfathrebu megis cyfarfodydd cyhoeddus, cylchlythyrau, cyfryngau cymdeithasol, a llwyfannau ar-lein. Mae rhoi sgysiau i blant mewn ysgolion yn ffordd effeithiol iawn o ledaenu newyddion iddyn nhw a'u rhieni. Gweler Atodiad 9 am Dimpled.
6. **Sefydlu tîm ymgysylltu penodol:** Ffurio tîm sy'n gyfrifol am ymgysylltu â rhanddeiliaid a'r gymuned. Sicrhau bod gan y tîm y sgiliau, y wybodaeth a'r adnoddau angenrheidiol i ymgysylltu'n effeithiol â rhanddeiliaid. Dylai'r tîm hwn fod yn brif bwynt cyswllt ar gyfer rhanddeiliaid a chydlynu'r holl weithgareddau ymgysylltu.
7. **Allgymorth cymunedol rhagweithiol:** Ochr yn ochr ag ymgysylltu â'r gymuned lofaol flaenorol, cynnal rhaglenni allgymorth cymunedol rhagweithiol i feithrin perthnasoedd a meithrin ymddiriedaeth. Mae cyfarfodydd wyneb yn wyneb yn hanfodol bwysig.
- Gall allgymorth gynnwys trefnu digwyddiadau cymunedol, noddi mentrau lleol, a chymryd rhan mewn cyfarfodydd cymunedol. Sefydlu partneriaethau gyda sefydliadau lleol ac ymgysylltu'n weithredol ag arweinwyr cymunedol i wella cydweithredu.
8. **Gwybodaeth glir a hygyrch:** Darparu gwybodaeth gywir a hygyrch am y prosiect i rhanddeiliaid a'r gymuned ehangach. Datblygu deunyddiau addysgiadol megis pamffledi, taflenni ffeithiau, a

chynnwys gwefan, gan esbonio'n glir ddiben y prosiect, ei fanteision, ei effeithiau posibl, a'i fesurau lliniaru. Sicrhewch fod y wybodaeth ar gael mewn sawl iaith os oes angen.

Yng Nghymru mae'n arbennig o bwysig darparu'r holl ddeunyddiau yn y Gymraeg ac yn Saesneg.

9. **Mecanweithiau ymgynghori ac adborth:** Gweithredu mecanweithiau i geisio ac ymgorffori mewnbwn rhanddeiliaid trwy gydol oes y prosiect. Cynnal ymgynghoriadau cyhoeddus, gweithdai, a chyfarfodydd neuadd y dref i hwyluso cyfathrebu dwy ffordd. Sefydlu sianeli adborth, megis cyfeiriadau e-bost penodol neu linellau cymorth, i dderbyn a mynd i'r afael ag ymholiadau, awgrymiadau a chwynion rhanddeiliaid.
10. **Asesiadau effaith amgylcheddol a chymdeithasol:** Cynnal asesiadau effaith amgylcheddol a chymdeithasol cynhwysfawr, gan gynnwys rhanddeiliaid yn y broses. Darparu cyfleoedd i rhanddeiliaid gyfrannu eu gwybodaeth a'u pryderon lleol, gan sicrhau bod eu safbwyntiau'n cael eu hystyried yn y broses o wneud penderfyniadau.
11. **Lliniaru a rhannu buddion:** Cyfathrebu'n glir y mesurau lliniaru a weithredwyd i leihau effeithiau andwyol a sicrhau'r canlyniadau cadarnhaol mwyaf posibl. Ymgysylltu â rhanddeiliaid i nodi ffyrdd o wella buddion lleol, megis cyfleoedd cyflogaeth, rhaglenni hyfforddi, a mentrau datblygu cymunedol. Datblygu cytundebau neu bartneriaethau ffurfiol i sicrhau manteision hirdymor i'r gymuned leol.
12. **Diogelu Data a Phreifatrwydd:** Mae'n ofyniad cyfreithiol i ddilyn protocol GDPR.
13. **Monitro ac adrodd:** Sefydlu fframwaith monitro ac adrodd cadarn i olrhain cynnydd y prosiect, ei effeithiau, a'r modd y mae'n cadw at ymrwymadau a wnaed i rhanddeiliaid. Rhannu diweddariadau ac adroddiadau cynnydd yn rheolaidd gyda rhanddeiliaid, gan ddangos atebolrwydd a thryloywder.
14. **Ymgysylltu ac addasu parhaus:** Mae ymgysylltu yn broses barhaus, felly sicrhewch gyfathrebu ac ymgysylltu parhaus â rhanddeiliaid trwy gydol oes y prosiect. Gwerthuso effeithiolrwydd y strategaeth ymgysylltu yn rheolaidd a gwneud addasiadau angenrheidiol yn seiliedig ar adborth ac anghenion newidiol rhanddeiliaid.
15. **Dogfennaeth a gwersi a ddysgwyr:** Cynnal dogfennaeth gynhwysfawr o'r holl weithgareddau ymgysylltu, gan gynnwys adborth gan rhanddeiliaid, pryderon a godwyd, a phenderfyniadau a wnaed. Cipio gwersi a ddysgwyr o'r broses ymgysylltu a'u defnyddio i wella strategaethau ymgysylltu â rhanddeiliaid yn y dyfodol.

Camau Gweithredu Allweddol

Cam Gweithredu

Llinell Amser

<ol style="list-style-type: none">1. Dysgwch am dreftadaeth fwyngloddio pob lleoliad prosiect ynni mwynglawdd.2. Byddwch yn rhagweithiol a chyfarfod wyneb yn wyneb â chymaint o randdeiliaid cymunedol â phosibl. Bydd hyn yn helpu i feithrin ymddiriedaeth.3. Byddwch yn barod i fuddsoddi llawer mwy o oriau nag a gynlluniwyd mewn ymgysylltu â rhanddeiliaid i sicrhau cefnogaeth i'r prosiect.4. Ymchwiliwch i arferion gorau ac ymarferwyr gorau yn drylwyr cyn caffael.	<p>Diwrnod 1 ac am gyfnod y prosiect.</p> <p>Diwrnod 1 ac am gyfnod y prosiect.</p> <p>Diwrnod 1 ac am gyfnod y prosiect.</p>
---	---